

Ook te Weenen is zulk een kas gevormd. De artsen-ziekenkas nl. mag volgens haar statuten geen ziekengeld uitkeeren aan gemobiliseerde leden, die dan ook tijdens hun mobilisatie geen contributie behoeven te betalen. Zonder deze bepaling zou de kas, die thans 1130 leden heeft en 127000 fl. bezit, door een oorlog kunnen worden uitgeput. Om nu aan de nooden der gemobiliseerde leden tegemoet te komen, zal door de vereeniging een kas van 25000 fl. worden gevormd, waartoe zich de gemobiliseerde leden of hun gezinnen in geval van nood kunnen wenden (*Wien. klin. Wochenschr.*).

NARCOSE BIJ ABORTUS PROVOCATUS. — De Hooge Raad van Ohio heeft in een vonnis beslist, dat een narcose, toegediend met het doel om een miskraam op te wekken, als een deel dier kunstbewerking moet worden beschouwd. Was tot de provocatio abortus besloten op goede geneeskundige gronden, en heeft de narcose den dood ten gevolge, dan is de geneeskundige niet strafbaar. Was het daarentegen de bedoeling, een misdadigen abortus op te wekken, en sterft de vrouw door de narcose, zonder dat met de provocatio abortus een begin is gemaakt, dan is de geneeskundige even strafbaar als in het geval, dat de provocatio abortus den dood ten gevolge heeft (*Med. Record*).

BUITENLANDSCHE ARTSEN IN DUITSCHLAND. — Op aandrang van de geneeskundige vereeniging te Kissingen heeft de plaatsvervangende commandant van het legercorps te Würzburg bepaald, dat geneeskundigen, tandartsen, masseurs en masseuses, die onderdanen eener vijandelijke regeering zijn, geen praktijk mogen uitoefenen, en dat streng zal worden opgetreden tegen hen, die dit toch beproeven te doen (*Zeitschr. f. ärztl. Fortb.*).

Aan wederzijdsche vriendelijkheid is nog geen denken. De Académie des Sciences heeft het de moeite waard geacht om als leden of correspondenten te schrappen de professoren KLEIN, te Göttingen, FISCHER en WALDEYER, te Berlijn, en BAYER, te München, omdat dezen het manifest der 93 intellectueelen hebben onderteekend, en derhalve „op hun eerewoord leugenachtige beweringen hebben bevestigd en zich medeplichtig hebben gemaakt aan de misdaden van het Duitsche militarisme” (*Paris Médical*).

PINKHOF.

INGEZONDEN.

DE SALVARSAANBEHANDELING VAN TABES EN DEMENTIA PARALYTICA.

In het verslag van het vijftiende Nederlandsche Natuur- en Geneeskundig Congres in het vorige nummer is mijn meening over de salvarsaanbehandeling van tabes en dementia paralytica niet juist weergegeven. In tegenstelling met de ervaring der overige sprekers, is mij gebleken, dat de genoemde behandelingsmethode in verscheidene gevallen tot een dankbaar gevolg heeft gevoerd. Ik hoop later de gastvrijheid van dit *Tijdschrift* in te roepen, om meer in bijzonderheden de uitkomsten van deze behandeling te beschrijven.

Amsterdam, 24 April 1915.

F. S. MEIJERS.

Het doet mij, als verslaggever, leed, dat ik de meening van collega MEIJERS onjuist zou hebben weergegeven. Toch bestaat ook de mogelijkheid, dat collega MEIJERS zijn, thans met nadruk uitgesproken, meening op het congres niet zoo duidelijk verkondigd heeft. Ik heb in elk geval, scherp toeluiserend, uit zijn woorden niet den indruk gekregen, zooals hij thans hierboven zijn meening neerschrijft. De woorden,

dat hij het in het algemeen eens is met het door prof. BOUMAN gesprokene, heb ik uit zijn mond opgeteekend. In elk geval heb ik zijn cijfers nauwkeurig weergegeven, en daaruit is, naar ik meen, voor een ieder duidelijk, dat de bereikte uitkomsten nu juis niet schitterend zijn.

P. MUNTENDAM.

EEN PLEIDOOI VOOR DE NEDERLANDSCHE NIJVERHEID.

Nu ook in de wereld der geneeskundigen van verschillende zijden teekenen van belangstelling komen voor ons nationaal kunnen, is het misschien niet te gewaagd, een poging aan te wenden om ook de vaderlandsche nijverheid, meer dan tot heden het geval was, te gaan waardeeren. Met mij zal het allicht anderen getroffen hebben, hoe vaak in onze klinieken en laboratoria gebruik gemaakt wordt van instrumenten en gereedschap, uit het buitenland afkomstig, waar deze even goed en zonder meer kosten uit Nederlandsche fabrieken konden worden betrokken. Het komt voor, dat het allereenvoudigste materiaal, bijv. emaille artikelen, met buitenlandsch fabrieksmerk prijkt, wat toch alleen aan onachtzaamheid op dit punt kan worden toegeschreven. Meer nog te betreuren is het feit, dat, waar reizigers van binnenlandsche firma's zonder eenige bestelling worden afgescheept, vreemde vertegenwoordigers — vaak nog in hun eigen taal te woord gestaan — met de noodige orders vertrekken, en die voorkeur dan door niets blijkt te kunnen worden verdedigd.

Natuurlijk is er op technisch gebied veel, waarin wij met de groote nijverheidslanden, en in het bijzonder met Duitschland, niet kunnen en nooit zullen kunnen concurreeren, maar het lijkt mij, dat hier in vele opzichten verbetering kan komen, als slechts de aandacht op deze zaak blijft gevestigd. Dat de Nederlandsche nijverheid op meer dan één gebied minstens gelijkwaardig is met de buitenlandsche, is in de laatste jaren voldoende aangetoond. Misschien is het mogelijk, met dit streven nog een schrede verder te gaan.

Het is bekend, dat wij verreweg de meeste van onze instrumenten uit den vreemde betrekken. Zoover mij bekend is, wordt er op dit gebied hier te lande weinig tot stand gebracht. Ik heb mij afgevraagd, of juist de geneeskundigen niet in staat zijn dit deel der nijverheid hun steun te geven. Vast staat natuurlijk, dat meer samengestelde en minder gebruikte instrumenten in een klein land nooit een voldoende afzetgebied zullen vinden, maar het komt mij voor, dat veel, wat tot het dagelijksch instrumentarium behoort, zoals pincetten, bistouris, enz., uitstekend hier te lande zou kunnen worden vervaardigd. Goede instrumentmakers hebben wij zeker; en technisch — werd mij verzekerd — zou een dergelijke nijverheid mogelijkheid van bestaan hebben. In de eerste plaats is daarvoor noodig een behoorlijk aanvangskapitaal. Grof geschat, valt er met f 80000.— tot f 100000.— al heel wat te beginnen. Zou het een utopie zijn, dat een dergelijk bedrag coöperatief door kapitaalkrachtige geneeskundigen werd bijeengebracht? Als onze heelkundigen, verloskundigen en vrouwenartsen, die meer in het bijzonder belang bij deze zaak hebben, in dit vraagstuk belangstellen, lijkt mij de mogelijkheid van welslagen niet denkbeeldig. Eigen belang zou dwingen, zooveel mogelijk materiaal van deze coöperatieve onderneming te betrekken, en het zou tevens mogelijk zijn, de instrumenten, misschien gemakkelijker dan voorheen, naar eigen model en inzicht te bekomen. Voegt zich bij dat kapitaal nog gezond initiatief en goede leiding, dan is wellicht de stoot gegeven tot het ontstaan van een nieuwen, bloeienden tak van nijverheid. Het zou tevens te overwegen zijn, of hier niet samenwerking met de pas opgerichte vereeniging „het Nederlandsch Fabrikaat” aangewezen was.

Al mogen wij daarbij voor het vele goede, dat onze burens ons aanbieden, erkentelijk